TAMPEREEN A-KILTA RY
Kuokkamaantie 2 C
33800 Tampere

Asianumero: STM075:00/2011

kirjaamo@stm.fi

Lausunto hallituksen 22.11.2016 päiväämästä esityksestä alkoholilain kokonaisuudistukseksi

Lausunnon antajana päihdeasiakasyhdistys Tampereen A-Kilta ry

Tampereen A-Kilta ry on vuonna 1968 perustettu päihdeasiakkaiden ja -toipujien yhdistys. Yhdistyksemme toimii niin ammatillisesti kuin vertaistuellisesti auttaen ja tukien päihderiippuvaisia henkilöitä.

Todettakoon tässä vielä se yleinen tieto, että alkoholi on edelleen Suomessa kaikkein eniten ongelmia ja kustannuksia aiheuttava päihde ja sikäli kokonaisuudistus ei lähde lainkaan alkoholipolitiikan mukaisista perusteista. Lausuntomme tueksi haluamme nostaa esiin muutamia kohtia esityksessä.

Alkoholipolitiikan tarkoitus vähentää ongelmia ja haittoja?

Alkoholilain kokonaisuudistus esityksessä sivulla 1 mainitaan alholipolitiikan tarkoituksesta seuraavasti:

> *”Sosiaali- ja terveyspolitiikkaan kuuluvan alkoholipolitiikan varsinainen tarkoitus on vähentää alkoholin käyttäjilleen, heidän läheisilleen, muille ihmisille ja yhteiskunnalle aiheuttamia ongelmia ja haittoja”.*

Esitys on vahvasti em. mainittua alkoholipolitiikan tarkoitusta vastaan, koska yleisesti tunnettuina käyttöön ja sitä myös ongelmiin ja haittoihin pystytään parhaiten vaikuttamaan vähentämällä saatavuutta ja toisaalta hintapolitiikalla.

> *”Erityisesti alkoholijuomien anniskeluun liittyvää sääntelyä kevennettäisiin esimerkiksi vapauttamalla anniskeluaikoja sekä anniskelupaikan vastaavia hoitajia ja anniskelualueita koskevia edellytyksiä. (esitys, sivu 1).*

Vuosikymmeniä suomalaisessa ravintolakulttuurissa ei ole lainkaan tärkeää noudattaa määräystä: päihtyneelle ei saa tarjoilla. Selkeästi päihtyneelle? Liekö tarkoitus, että anniskelua voidaan tehdä vieläkin väljemmin epäselvästi päihtyneille.

Kansalaisten enemmistön mielipide?

Tämänkaltainen kokonaisuudistusesitys ei mielestämme salli tämänkaltaisia lapsuksia kuvitellusta yleisestämisestä (”vaikuttaa siltä”). Tällainen lausunto ei voi vahvistaa kansalaisten enemmistön mielipidettä, joka saattaisi olla erilainen. Sen verran useat kansalaiset ovat kärsineet joka omasta tai lähimmäisensä alkoholin käytöstä

> *”Vaikuttaa myös siltä, että kansalaisten enemmistö ei ylipäänsä halua, että alkoholin saatavuutta vähennettäisiin.” (sivu 32).*

Esitys vahvistaa uudistuksen tuntuvat haitat

> ”*Koska alkoholijuomien kokonaiskulutus lisääntyisi, empiirisen ja teoreettisen tiedon perusteella on varmaa, että muutos vaikuttaisi negatiivisesti väestön sosiaaliseen hyvinvointiin ja terveyteen.*
> *Tutkimusnäytön perusteella on varmaa, että alkoholin suurkuluttajien määrä kasvaisi. Aiempien kokemusten perusteella esimerkiksi viiden prosentin kulutuksen lisäys johtaisi vuosittain alkoholiehtoisen kuolleisuuden lisäykseen vähintään 100—150:lla” (sivu 38).*

Edellä oleva teksti siis vahvistaa sen, että mikäli kokonaisuudistus hyväksytään tuollaisena, niin ihmisiä kuolee, yhteiskunnan kustannukset nousevat, rikollisuus lisääntyy jne. Haittojen lista on pitkä ja löytyy myös tästä kokonaisuudistusesityksestä.

Vähäisenä kielteisenä muutoksena ei voida pitää sitä, että esityksen mukaan jatkossa lasten on helpompi saada alkoholia.

> *”Erityisen merkittävää on, että alkoholijuomien saatavuus ja markkinointi myös lapsille lisääntyisivät ja yleisimmin kaupan olevat alkoholijuomat samalla väkevöityisivät. Vaikka luvanvaraisessa myynnissä valvotaan varsinaista lapsille myyntiä hyvin, lasten mahdollisuudet hankkia muulla tavoin esimerkiksi uusia alkoholijuomasekoituksia paranisivat merkittävästi. Lasten alkoholinkäytön aleneva trendi voisi vähintään pysähtyä.” (sivu 38).*

Sinänsä kiitos esityksestä, että haittoja ei ole peitelty vaan tuotu ilmeisemmin totuudenmukaisesti ja tutkimuksiin perustuen julki. On kertakaikkisen huolestuttavaan, jos näistä jo esityksessä esitetyistä faktoista huolimatta esitys aiotaan toteuttaa kokonaan tai osittain.

Lausunto

Lausuntonamme toteamme, että kokonaisuudistus esitys ei ole alkoholipolitiikan arvojen ja ihmiselämää kunnioittavien arvojen mukaista ja siksi esitys pitäisi palauttaa valmisteluun ja käydä kunnon keskustelu useissa foorumeissa, joihin myös kutsutaan myös suurijoukko kokemusasiantuntijoita, päihdehuollon asiakkaita ja alan ammattilaisia.

Mikäli uudistus tehdään olisi ensiarvoisen tärkeää oikeasti varmistaa se, päihderiippuvaisten ja siis myös alkoholiongelmaisten hoitojärjestelmää parannetaan. Viime vuosina sitä on valtakunnallisesti merkittävästi heikennetty.

Lisäksi on syytä toivoa, että päättäjät kantavat myös vastuun jokaisesta ihmishengestä, joka menetetään uudistuksen myötä.

Tampereella 16.1.2016

Vesa Vaittinen

Vesa Vaittinen, toiminnanjohtaja

Heikki Mandelin

Heikki Mandelin, puheenjohtaja